

ОБОРОТНІ АКТИВИ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ДІЛОВОЮ АКТИВНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ АПК

Мазур І.О., студентка ОКР „Магістр”, спец. „Фінанси”*

*Науковий керівник – Харченко Н.В., к.е.н., доцент

В умовах ринкової економіки всі аграрні підприємства зацікавлені в ритмічному і стабільному функціонуванні. Щоб досягти високих результатів, потрібна чітко збудована, обґрунтована і ефективна фінансова політика управління активами. Важливою складовою частиною системи фінансового менеджменту агропромислових підприємств був і залишається механізм управління оборотними активами. Справа в тому, що розробка досконалого механізму управління оборотними активами сільськогосподарських підприємств і дієве застосування його на практиці є досить актуальною проблемою в даний час, оскільки ефективне формування і регулювання обсягу оборотних активів сприятиме підтримці оптимального рівня ліквідності, забезпечить оперативність виробничого і фінансового циклів діяльності, а отже досить високу платоспроможність і фінансову стійкість аграрних формувань.

Управління оборотними активами становить найбільшу частину операцій фінансового менеджменту. Це пов'язано з великою кількістю елементів його внутрішнього матеріально-речового та фінансового складу, що вимагає індивідуалізації управління; високою динамікою трансформації його видів; пріоритетною роллю в забезпеченні платоспроможності, рентабельності та інших цільових результатів операційної діяльності підприємства.

Політика управління оборотними активами підприємства розробляється за наступними основними етапами:

1. Аналіз оборотних активів підприємства в попередньому періоді.
2. Визначення принципів підходів до формування оборотних активів підприємства (консервативний, помірний і агресивний).
3. Оптимізація обсягу оборотних активів.
4. Оптимізація співвідношення постійної і перемінної частин оборотних активів.
5. Забезпечення необхідної ліквідності оборотних активів.
6. Забезпечення підвищення рентабельності оборотних активів.
7. Забезпечення мінімізації втрат оборотних активів у процесі їхнього використання.
8. Формування принципів фінансування окремих видів оборотних активів.

Формування оптимальної структури джерел фінансування оборотних активів.

В ході управління оборотними активами необхідно завжди пам'ятати про те, що кожна із складових частин оборотних активів має свої особливості:

– обґрунтування запасів повинне проводитися па основі розрахунку оптимальної партії постачання і середньодобового залишку з врахуванням ефективної системи контролю за їх рухом;

– управління дебіторською заборгованістю передбачає не лише аналіз динаміки її розміру, питомої ваги, складу і структури за попередній період, але і формування кредитної політики по відношенню до покупців продукції, систему кредитних умов, а також систематичний контроль дебіторів;

– управління грошовими коштами вимагає не лише контроль рівня абсолютної ліквідності, але і оптимізацію середнього залишку всіх грошових коштів на основі розрахунків операційного, страхового, компенсаційного та інвестиційного резервів. При цьому контроль за рухом грошових потоків повинен здійснюватися відповідно до бюджету надходжень і витрачань грошових коштів та усунення касових розривів.

Не менш важливим аспектом в політиці управління оборотними активами є формування раціональної структури джерел їх фінансування. Як відомо, у зв'язку із сезонністю аграрного виробництва і неспівпаданням моментів відвантаження продукції та її оплати, потреба в оборотних коштах на підприємствах АПК протягом року неоднакова. Якщо для фінансування постійної частини оборотних активів використовуються власні засоби, то для покриття частини варіюючих активів доцільно застосовувати механізм короткострокового кредитування, види і форми якого залежать від руху оборотного капіталу підприємства і тривалості операційного циклу.

Розглянутий механізм управління оборотними активами підприємств дозволяє: врахувати результати аналізу складу, структури, рентабельності оборотних активів та їх окремих груп; встановити вплив різних чинників на показники ефективності функціонування оборотних активів, розрахувати резерви їх зростання; визначити обсяг можливого вивільнення засобів із обороту; розкрити і реалізувати резерви збільшення виручки і чистого прибутку; оптимізувати і оперативно регулювати потребу в окремих видах оборотних активів в цілях мінімізації витрат і досягнення високих фінансових результатів.

Для покриття поточних потреб аграрних підприємств в оборотних коштах доцільно залучати короткостроковий кредит та інші фінансові інструменти (факторинг, облік векселів тощо).

В цілому ж управління оборотними активами дає можливість зберігати досить високий рівень ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості агропромислових підприємств в ринкових умовах.